

чи рівень довіри до себе. Таємницею має бути тільки інформація, поширення якої може завдати шкоди національним інтересам країни. Спеціальні служби не повинні вдаватися до засекречування інформації, щоб приховати власні помилки, недоліки та зловживання.

Отже, роль і місце Служби безпеки України в системі запобігання фінансуванню тероризму обумовлені її винятковими завданнями та функціями як державного правоохоронного органу спеціального призначення, до компетенції якого віднесено боротьбу з тероризмом. Однак проведений аналіз діяльності Служби безпеки у цій сфері свідчить про недостатню ефективність і дієвість вжитих заходів, у тому числі і про низьку результативність запобігання, виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з фінансуванням тероризму.

Список використаної літератури:

1. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 // ВВР. – 1992. – № 27. – Ст. 382.
2. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб : Закон України від 04.03.1998 // ВВР України. – 1998. – № 35. – Ст. 236.
3. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 14. – Ст. 708.
4. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 р. № 638-IV // ВВР України. – 2003. – № 25. – Ст. 180.
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // ВВР. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
6. Про затвердження форми надання Службою безпеки України Державному комітету фінансового моніторингу України відомостей щодо осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності : наказ Державного комітету фінансового моніторингу України, Служби безпеки України від 26 жовтня 2010 р. № 199/546 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 94. – Ст. 3372.
7. *Куліш А.М.* Організаційно-правові засади функціонування правоохоронної системи України : монографія : у 2-х ч. Ч. 2 / А.М. Куліш. – Суми, 2007.
8. Про внесення змін до Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів : наказ Державного комітету фінансового моніторингу України, Державної податкової адміністрації України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України від 10 серпня 2010 р., № 131/595/367/439 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 80. – Ст. 2837.
9. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV // ВВР України. – 2005. – № 35-37. – Ст. 446.
10. *Коваль Д.А.* Адміністративне право : курс лекцій / Д. А. Коваль. – К., 1998.

Надійшла до редакції 25.12.2012

ЩЕРБІНА А.О., здобувач
(Запорізький національний університет)

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Проведено характеристику правових норм, що визначають напрями та основні правила використання персональних даних правоохоронними органами в межах їх компетенції.

Ключові слова: правові норми, персональні дані, захист персональних даних, обробка персональних даних.

Проведена характеристика правовых норм, определяющих направления и основные правила использования персональных данных правоохранительными органами в пределах их компетенции.

Ключевые слова: правовые нормы, персональные данные, защита персональных данных, обработка персональных данных.

Scientific paper is devoted to the characterization of legal rules that define the directions and the basic rules of personal data by law enforcement authorities within their competence.

З прискоренням тенденцій інформатизації суспільного життя громадян України та діяльності системи державних органів все більшої актуальності набуває забезпечення права громадян на невтручання в їх особисте і сімейне життя, передбачене ст. 32 Конституції [6]. Проте у процесі своєї життєдіяльності громадяни України як члени суспільства повинні передавати державним органам частину персональної інформації про себе для забезпечення виконання їх

прав державою. Обов'язковість передання персональних даних суб'єктам владних повноважень прописана у ст. 28 Модельного закону про інформатизацію, інформацію та захист інформації держав-членів СНД. Зі свого боку органи владних повноважень відповідно до названого Закону зобов'язані застосовувати заходи із захисту персональної інформації від розголошення з моменту отримання вказаних даних і до їх знищення чи знеособлення, чи до отримання згоди особи, якій ці відомості належать, на їх розголошення [8]. Забезпечення захищеності персональних даних є також однією з головних засад реалізації державою політики у сфері надання адміністративних послуг [22]. Загальні правила організації порядку використання та захисту персональних даних в процесі роботи суб'єктів владних повноважень здійснюються відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» [26], оскільки діяльність таких суб'єктів не входить до переліку винятків сфери поширення дії цього Закону. Проте на практиці з'ясовуються деякі особливості застосування цих норм правоохоронними органами, не врегульовані чинним законодавством.

Відтак, метою статті є з'ясування кола правоохоронних органів, правових підстав та основних напрямів використання ними персональних даних, а також виявлення проблемних питань реалізації правил використання персональних даних правоохоронними органами в процесі своєї юрисдикційної діяльності. Предметом розгляду є теоретичні розробки ознак правоохоронного органу та правові норми, що визначають коло та правовий статус правоохоронних органів, а також нормативно-правові акти, які регламентують порядок використання персональних даних в роботі цієї групи суб'єктів владних повноважень.

З'ясуванню змісту поняття «правоохоронний орган», його ознакам та особливостям правоохоронної діяльності були приділені роботи таких науковців, як О.М. Бандурка, О.С. Захарова, В.Я. Карабань, В.С. Ковальський, В.Т. Маляренко та Н.С. Юзікова. Так, О.М. Бандурка зазначає, що під правоохоронними органами прийнято називати функціонуючі в державі та суспільстві установи та організації, основним завданням яких є забезпечення законності, боротьби із злочинністю та іншими правопорушеннями [35]. Такі науковці, як О.С. Захарова, В.Я. Карабань, В.С. Ковальський та В.Т. Маляренко, під правоохоронним органом розуміють юрисдикційний орган, уповноважений державою виконувати в установленому законом порядку функції або завдання з охорони права, охорони правопорядку, розслідування або запобігання порушень права, відновлення порушеного права, захист національної (державної) безпеки, підтримання правопорядку, забезпечення стану законності [34].

Проаналізувавши положення про органи, зазначені в Указі Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», з урахуванням останніх змін від 24.12.2012 [29], що стосувалися утворення Міністерства доходів і зборів України у результаті організації Державної митної служби та Державної податкової служби, а також утворення Міністерства промислової політики та Державної служби України з надзвичайних ситуацій, що визначають їх правовий статус, ми доходимо висновку, що, орієнтуючись на теоретичні напрацювання зазначених вище науковців, сьогодні правоохоронними органами можна вважати абсолютну більшість органів виконавчої влади. Визначити саме правоохоронні органи з великого різноманіття державних органів допомагає також врахування ознак таких органів, що запропоновані Н.С. Юзіковою: владний характер захисту суспільних відносин компетентними органами; визначеність діяльності у регламентованих законом процедурних межах і формах; можливість застосування заходів державного примусу; здійснення правоохоронної діяльності спеціально уповноваженими державою органами, які комплектуються кваліфікованими фахівцями, переважно юристами [37]. Наукові визначення та узагальнення конкретизуються законодавцем.

Законом України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» правоохоронними визначено органи прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, Військової служби правопорядку в Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, органи державної податкової служби, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції [24]. І, як зазначає О.М. Бандурка, цей перелік є неповним. На його думку, до правоохоронних органів необхідно віднести також органи та заклади юстиції (Міністерство юстиції, нотаріат, відділи реєстрації актів цивільного стану), Національний антикорупційний комітет, Раду національної безпеки і

оборони, адвокатуру, а також державні органи та громадські організації, які тією чи іншою мірою також виконують правоохоронні функції [35].

Конкретизувати перелік правоохоронних органів допоможе з'ясування змісту правоохоронних функцій, якими, на думку В.Т. Маляренка, є: охорона державної безпеки, громадського порядку, майна фізичних і юридичних осіб; контроль за дотриманням нормативних актів в окремих сферах державного управління; виявлення фактів вчинення злочинів і адміністративних правопорушень та інформування про них державних органів, уповноважених порушувати кримінальні справи, розслідування злочинів, а також винесення рішень про застосування заходів адміністративного стягнення; припинення злочинів і адміністративних правопорушень, затримання за наявності підстав осіб, що їх учинили; розгляд матеріалів про адміністративні правопорушення, винесення рішення про застосування до осіб, винних у їх вчиненні, адміністративного стягнення і виконання рішень про накладення адміністративних стягнень [7]. Основним кодифікованим актом, що визначає юрисдикційні повноваження державних органів притягати до адміністративної відповідальності правопорушників, є КУпАП. У зв'язку із широким спектром суспільних відносин, на які посягають адміністративні правопорушення, та їх невеликою суспільною шкодою можна вважати повноваження розглядати справи про адміністративні правопорушення, визначені у ст. 213-244.19 та 255 КУпАП [5], реалізацією державними органами правоохоронних функцій.

Відповідно до КУпАП розглядати справи про адміністративні правопорушення із урахуванням змін у системі органів державної влади [29] уповноважені 1) адміністративні комісії при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад (ст. 218); 2) виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад (ст. 219); 3) районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди, а у визначених КУпАП випадках – місцеві адміністративні та господарські суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди та Верховний Суд України (ст. 221, 221-1); 4) органи внутрішніх справ (ст. 222); 5) органи Державної прикордонної служби України (ст. 222-1); 6) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб (ст. 222-2) – відповідно до чинного законодавства це Державна міграційна служба України [17]; 7) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку (ст. 223); 8) органи залізничного транспорту (ст. 224) – наразі цю функцію виконує Державний департамент пожежної безпеки, що діє у складі Міністерства надзвичайних ситуацій України [20]; 9) органи морського і річкового транспорту (ст. 225), які представлені Державною інспекцією України з безпеки на морському та річковому транспорті [11]; 10) центральний орган виконавчої влади з питань цивільної авіації (ст. 228) – Державна авіаційна служба України [15]; 11) органи автомобільного транспорту та електротранспорту (ст. 229), а саме Державна інспекція України з безпеки на наземному транспорті [16]; 12) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці та державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю (ст. 231, 230-1), а саме Державна інспекція України з питань праці [12]; 13) органи державного фінансового контролю (ст. 234-1), що за чинним законодавством представляє Державна фінансова інспекція України [14]; 14) органи державної податкової служби (ст. 234-2), а саме Державна податкова служба [18]; 15) Національний банк України [28] (ст. 234-3); 16) Фонд гарантування вкладів фізичних осіб [31] (ст. 234-4); 17) військові комісаріати [9] (ст. 235); 18) Військова інспекція безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України [21] (ст. 235-1); 19) органи державної санітарно-епідеміологічної служби [19] (ст. 236); 20) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ветеринарної медицини, ветеринарна міліція (ст. 238); центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту рослин (ст. 238-4, 238-2), представлені на даний час Державною ветеринарною та фітосанітарною службою України [10]; 21) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр (ст. 239), що функціонує у вигляді Державної служби геології та надр України [13]; 22) органи рибоохорони (ст. 240), представлені Державним агентством рибного

господарства України [25]; ще більше двадцяти центральних органів виконавчої влади в різних сферах, визначені ст. 241-244.19 КУпАП. Як правило, ці ж державні органи у більшості випадків відповідно до ст. 255 КУпАП мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення відповідно до меж своєї компетенції.

Для виконання покладених на зазначені правоохоронні органи функцій відповідно до положень про їх правовий статус вони мають право одержувати від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, інших юридичних осіб та їх посадових осіб, фізичних осіб – підприємців інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на них завдань, а також користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, в тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами, що свідчить про провідну роль інформаційної складової в роботі цих органів. Значний масив інформації, використовуваний ними у процесі роботи, носить конкретизований характер, обумовлений використанням персональних даних окремих фізичних осіб, що потрапляють до правоохоронних органів через реалізацію адміністративних правовідносин.

У процесі своєї діяльності правоохоронні органи накопичують в межах своїх інформаційних систем та баз даних значні обсяги персональних даних: як роботодавці вони збирають, зберігають та використовують персональні дані своїх найманих працівників; як суб'єкти владних повноважень – персональні дані осіб, яким надають адміністративні послуги [22], та осіб, щодо яких складаються протоколи про вчинені адміністративні правопорушення, а також притягнучи до адміністративної відповідальності.

Відповідно до ст. 24 Кодексу законів про працю України [3] громадянин при укладенні трудового договору, у тому числі із правоохоронними органами, зобов'язаний подати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, трудову книжку, а у випадках, передбачених законодавством, – також документ про освіту, про стан здоров'я та інші документи, що містять значний масив персональних даних. У зв'язку з цим ці відомості про працівника, що містяться в паспорті, в трудовій книжці, документі про освіту, документі про стан здоров'я та інших документах, які він подав при укладенні трудового договору, обробляються володільцем бази персональних даних на підставі ст. 24 Кодексу законів про працю України виключно для здійснення повноважень володільця бази персональних даних у сфері правовідносин, які виникли в нього з працівником на підставі трудового договору (контракту). Міністерство юстиції України роз'яснює, що інформація про найманих працівників є базою персональних даних, оскільки особові справи, трудові книжки, копії паспортів, документів про освіту зберігаються та обробляються роботодавцем [1], у тому числі правоохоронним органом.

Особливим питанням є захист персональних даних працівників правоохоронних органів, взятих під охорону. Так, відповідно до ст. 10 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» за рішенням органів, що забезпечують безпеку, прийнятим відповідно до їх компетенції, може бути накладено тимчасову або постійну заборону на видачу відомостей про місце проживання осіб, взятих під захист, та інших відомостей про них адресними бюро, паспортними службами, підрозділами державтоінспекції, довідковими службами АТС та іншими офіційними інформаційно-довідковими службами. Відомості про заходи безпеки та осіб, взятих під захист, є інформацією з обмеженим доступом [24]. Проте не тільки в цих випадках персональні дані є інформацією з обмеженим доступом.

Особливості використання персональних даних визначено Законом України «Про захист персональних даних» [26]. В ході аналізу переліку відомостей, що складають персональні дані, нами з'ясовано, що у цьому Законі чітко не вказано зміст таких відомостей, проте Законом «Про інформацію» до конфіденційної інформації про фізичну особу віднесено дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адресу, дату і місце народження [27]. Конституційний Суд України Рішенням від 30 жовтня 1997 р. № 5-зп відніс до конфіденційної інформації про фізичну особу ще й відомості про її майновий стан та інші персональні дані [32], а рішенням від 20.01.2012 № 2-рп/2012, даючи офіційне тлумачення ч. 1, 2 ст. 32 Конституції України, пояснив, що до інформації про особисте та сімейне життя особи (персональних даних про неї) входять відомості про національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я тощо [33]. Але законодавством України не встанов-

лено і не може бути встановлено, роз'яснює Міністерство юстиції, чіткого переліку відомостей про фізичну особу, які є персональними даними, задля можливості застосування положень Закону «Про захист персональних даних» до різноманітних ситуацій, в тому числі при обробці персональних даних в інформаційних (автоматизованих) базах та картотеках персональних даних, що можуть виникнути у майбутньому, у зв'язку зі зміною в технологічній, соціальній, економічній та інших сферах суспільного життя [1].

Конституційний Суд України також вважає, що перелік даних про особу не є вичерпним, і більша їх частина визнається конфіденційною інформацією. Основними правилами використання такої інформації є недопущення збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини. До конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адресу, дату і місце народження [27]. У другому абзаці ст. 11 Закону України «Про інформацію» зазначено, що «не допускаються збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди...». Отже, існує частина персональних даних, що носять відкритий характер, тобто не є інформацією з обмеженим доступом. Це питання вирішує ст. 5 Закону України «Про захист персональних даних», у ч. 2 якої зазначено, що персональні дані, крім знеособлених персональних даних, за режимом доступу є інформацією з обмеженим доступом. Також частиною 4 ст. 5 цього Закону до 20.11.2012 було заборонено віднесення персональних даних фізичної особи, яка претендує зайняти чи займає виборну посаду або посаду державного службовця першої категорії, до інформації з обмеженим доступом. Законом «Про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» від 20.11.2012 № 5491-VI це положення виключено [23]. Наведене свідчить про сприйняття законодавцем конфіденційного характеру персональних даних будь-яких посадовців. Віднесення персональних даних до відкритої інформації чи до інформації з обмеженим доступом здійснюється за ключовою ознакою – можливістю ідентифікувати особу – суб'єкта персональних даних. У разі можливості ідентифікації особи правопорушника за персональними даними, що є конфіденційною інформацією, протоколи про адміністративні правопорушення повинні використовуватись з урахуванням правил використання носіїв конфіденційної інформації. Це питання потребує врегулювання на законодавчому рівні, наприклад внесенням відповідних змін до Закону «Про захист персональних даних».

Не тільки Законом України «Про захист персональних даних» та Типовим порядком обробки персональних даних у базах персональних даних [36] закріплюється обов'язок працівників правоохоронних органів дотримуватись правил використання персональних даних, за якими можна ідентифікувати особу і які мають характер конфіденційної інформації, як їх володільців чи розпорядників. Обов'язок осіб, уповноважених на виконання функцій держави не розголошувати і не використовувати в інший спосіб конфіденційну інформацію, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень, крім випадків, встановлених законом, визначаються також Законом України «Про правила етичної поведінки» [30], загальними правилами поведінки державного службовця [2] та етичними кодексами окремих відомств. Так, Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури у ст. 11 зобов'язує працівників прокуратури забезпечувати конфіденційність інформації, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень, і особливу увагу приділяти питанням обмеження доступу до персональних даних громадян [4].

Посадові та службові особи правоохоронних органів при виконанні своїх службових обов'язків щодо притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності вже на етапі складення протоколу про правопорушення відповідно до ст. 255 фіксують у ньому значну кількість персональних даних правопорушника. Основний зміст протоколу про адміністративне правопорушення має містити: дату і місце його складення, посаду, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності; місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи, відомості про завдану матеріальну шкоду [5].

Таким чином, якщо у протоколах зазначаються персональні дані, то використання цих документів має здійснюватись з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних» та Типового порядку обробки персональних даних у базах персональних даних [36] і супроводжуватись відбиранням у правопорушника письмової згоди на використання його персональних даних, що є проявом добровільного волевиявлення фізичної особи щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки. Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» обробка даних про фізичну особу без її згоди не допускається, крім випадків, визначених цим Законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. В цьому випадку, роз'яснює Міністерство юстиції, під законами розуміються всі інші закони, які надають право на обробку персональних даних із зазначенням чіткого переліку таких даних [1].

Чи можна вважати положення ст. 255 КУпАП правовою нормою, що надає право на обробку персональних даних правопорушника із чітким їх переліком? На наш погляд, обсяг персональних даних правопорушника буде залежати від виду вчиненого порушення, об'єкта та форм посягання на нього, що не можливо прописати в одній правовій нормі, а визначатиметься у кожному випадку окремо. Також у ч. 1 ст. 7 Закону України «Про захист персональних даних» визначено особливі вимоги до обробки персональних даних, зокрема заборона обробки персональних даних про расове або етнічне походження, політичні, релігійні або світоглядні переконання, членство в політичних партіях та професійних спілках, звинувачення у скоєнні злочину або засудження до кримінального покарання, а також даних, що стосуються здоров'я чи статевого життя. Положення ч. 1 цієї статті не застосовується, якщо обробка персональних даних стосується обвинувачень у вчиненні злочинів, вироків суду, здійснення державним органом визначених законом повноважень щодо виконання завдань оперативно-розшукової чи контррозвідувальної діяльності, боротьби з тероризмом (п. 7 ст. 7 Закону «Про захист персональних даних»). Проте у зазначеній нормі не згадується можливість використання персональних даних особи, що вчинила адміністративне правопорушення, без її згоди. Тому можна дійти висновку, що згода правопорушника на опрацювання його персональних даних у процесі провадження у справі про адміністративне правопорушення є необхідною. В деяких випадках правопорушники відмовляються підписувати навіть протоколи про адміністративні правопорушення, тому існує велика вірогідність відмову наданні письмової згоди на використання персональних даних цією особою. Відтак, на наш погляд, п. 7 ст. 7 Закону «Про захист персональних даних» має бути доповнений положенням, що дозволяло б правоохоронним органам використовувати персональні дані правопорушника без його письмової згоди при складенні протоколів про адміністративні правопорушення та у процесі відповідного провадження.

У результаті проведеного дослідження нами було з'ясовано основні напрями використання персональних даних у внутрішній організаційній роботі правоохоронних органів та безпосередньо у процесі реалізації юрисдикційної компетенції в частині притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності. Наукова стаття окреслила тільки основні засади використання персональних даних правоохоронними органами у своїй діяльності, ще потребують детального розгляду в подальших наукових роботах питання правового регулювання цієї частини інформаційної діяльності окремих видів правоохоронних органів, а також перспективи його удосконалення.

Список використаної літератури:

1. Деякі питання практичного застосування Закону України «Про захист персональних даних»: Роз'яснення Міністерства юстиції України від 21.12.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0076323-11/print1329875570254855>.
2. Загальні правила поведінки державного службовця: Наказ Головного управління державної служби України 04.08.2010 № 214 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 90. – Ст. 3208.
3. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.71 № 322-VIII // ВВР УРСР. – 1971. – Додаток до № 50.
4. Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури: схвалено Всеукраїнською конференцією працівників прокуратури 28 листопада 2012 р.; затверджено Наказом Генерального прокурора України від 28.11.2012 № 123 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: gr.gov.ua/ua/file_downloader.html.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // ВВР УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

6. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
7. *Маляренко В.Т.* Суд, правоохоронні та правозахисні органи України : підруч. – К., 2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ebk.net.ua/Book/SptroU/3-4/362.htm>.
8. Модельний закон об информатизации, информации и защите информации : постановление № 26-7 от 18 ноября 2005 г. Принят на 26-м пленарном заседании Межпарламентской Ассамблеи государств-участников СНГ [Электр. ресурс]. – Режим доступа : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_d09.
9. Положення про військові комісаріати : постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 р. № 1235 // Урядовий кур'єр. – 2001. – № 179.
10. Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України : Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 464/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 87.
11. Положення про Державну інспекцію України з безпеки на морському та річковому транспорті : Указ Президента України від 8 квітня 2011 р. № 447/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 83.
12. Положення про Державну інспекцію України з питань праці : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 386/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 71.
13. Положення про Державну службу геології та надр України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 391/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 73.
14. Положення про Державну фінансову інспекцію України : Указ Президента України від 23 квітня 2011 р. № 499/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 87.
15. Положення про Державну авіаційну службу України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 398/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 73.
16. Положення Про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 387/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 71.
17. Положення про Державну міграційну службу України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 405/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 76.
18. Положення про Державну податкову службу України : Указ Президента України від 12 травня 2011 р. № 584/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 97.
19. Положення про Державну санітарно-епідеміологічну службу України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 400/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 73.
20. Положення про Міністерство надзвичайних ситуацій України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 402/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 76.
21. Положення про органи безпеки дорожнього руху Міністерства оборони України : Наказ Міністра оборони України від 01.11.99 № 330 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 47. – С. 298.
22. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI // Голос України. – 2012. – № 188.
23. Про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних» : Закон України від 20 листопада 2012 р. № 5491-VI // Голос України. – 2012. – № 241.
24. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII // ВВР України. – 1994. – № 11. – Ст. 50.
25. Про затвердження положення про Державне агентство рибного господарства України : Указ Президента України від 16 квітня 2011 р. № 484/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 87.
26. Про захист персональних даних : Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI // ВВР України. – 2010. – № 34. – Ст. 481
27. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII // ВВР України – 1992. – № 48. – Ст. 650.
28. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV // Голос України. – 1999. – 22 червня.
29. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085/2010 // Урядовий кур'єр. – 2010. – № 234.
30. Про правила етичної поведінки : Закон України від 17 травня 2012 р. № 4722-VI // Голос України. – 2012. – № 106.
31. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України 23 лютого 2012 р. № 4452-VI // Голос України. – 2012. – № 51.
32. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення ст. 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та ст. 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К.Г. Устименка) від 30.10.97 № 5-зп, справа № 18/203-97 [Електр. ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/v005p710-97.
33. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень ч. 1, 2 ст. 32, ч. 2, 3 ст. 34 Конституції України № 1-9/2012 від 20 січня 2012 р. № 2-рп/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/v002p710-12.
34. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України : підруч. / О.С. Захарова, В.Я. Карабань, В.С. Ковальський (кер. авт. кол.) та ін. – К., 2004 [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://lawlib.at.ua/load>.
35. Судебные и правоохранительные органы Украины : ученик / под ред. проф. А.М. Бандурки. –

Х., 1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lawlib.at.ua/load/22-1-0-256>.

36. Типовий порядок обробки персональних даних у базах персональних даних : Наказ Міністерства юстиції України від 30.12.2011 № 3659/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 3. – Ст. 104.

37. Юзікова Н.С. Судові та правоохоронні органи України : навч. посібник. – Вид. четверте, перероб. і доп. – К., 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lawlib.at.ua/load/22-1-0-256>.

Надійшла до редакції 26.12.2012

УДАРЦОВ Ю.В., здобувач

(Інститут права ім. князя Володимира Великого
МАУП)

УДК 342.95 : 35.08

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

Проаналізовано наукові підходи та законодавство щодо класифікації державних службовців, у тому числі державних службовців органів прокуратури, на підставі чого запропоновано авторські підходи до класифікації державних службовців органів прокуратури.

Ключові слова: державна служба, державні службовці, органи прокуратури, класифікація.

Анализируются научные подходы и законодательство относительно классификации государственных служащих, в том числе государственных служащих органов прокуратуры, на основании чего предлагаются авторские подходы к классификации государственных служащих органов прокуратуры.

Ключевые слова: государственная служба, государственные служащие, органы прокуратуры, классификация.

Scientific approaches and legislation are analysed in relation to classification of civil servants, including civil servants of organs of office of public prosecutor and on the basis of what the authorial going is offered near classification of civil servants of organs of office of public prosecutor.

Keywords: government service, civil servants, organs of office of public prosecutor, classification.

Специфіка діяльності органів прокуратури та статус прокурорів визначає необхідність здійснення ретельного відбору та розстановки кадрів в органах прокуратури. Задля цього сьогодні є потреба в розробленні науково обґрунтованих підходів упорядкування проходження державної служби в органах прокуратури, тому дослідження класифікації посад державних службовців органів прокуратури є актуальними та своєчасними. Розроблення науково обґрунтованих підходів до класифікації посад державних службовців органів прокуратури дозволить сформулювати й кваліфікаційно-професійні вимоги, яким мають відповідати претенденти на заміщення відповідних посад в органах прокуратури, тощо.

Питання визначення класифікації державних службовців свого часу були предметом досліджень В.С. Андреева, С.С. Алексеєва, В.Б. Авер'янова, М.Г. Александрова, О.М. Бандурки, О.Т. Барабаша, Б.К. Бегічева, Н.Б. Болотіної, П.А. Бущенко, В.С. Венедиктова, Г.С. Гончарової, В.Я. Гоца, В.В. Жернакова, П.І. Жигалкіна, М.І. Іншина, М.М. Клемпарського, Р.А. Калюжного, Р.І. Кондратьєва, О.В. Лавриненка, І.П. Лаврінчук, Л.І. Лазор, К.Ю. Мельника, Н.М. Неумивайченка, О.М. Обушенка, Ю.П. Орловського, П.Д. Пилипенка, В.І. Прокопенка, С.М. Прилипка, В.О. Процевського, О.І. Процевського, В.Г. Ротаня, О.Ф. Скакун, Б.С. Стичинського, Н.М. Хуторян, В.І. Щербини, О.М. Ярошенка та ін. Проте як у науковій літературі, так і у чинному законодавстві й досі відсутня загально визнана думка щодо важливості класифікації державних службовців органів прокуратури, що визначає актуальність обраної тематики наукового пошуку та її мету.

В основі розробки системи державної служби лежить метод класифікації посад. Його розвиток веде до встановлення рангової структури та компенсаційних рівнів для державної служби. Система класифікації посад є важливим інструментом функціонування інституту державної

